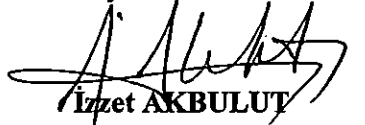

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İnsan Papilloma Virüsüne (HPV) bağlı kanserlerin Türkiye'deki güncel hastalık yükünün ortaya çıkarılması; HPV aşısının ulusal bağışıklama programına alınmasına ilişkin kamuoyuna açıklanan takvimin ve bugüne kadar yürütülen çalışmaların incelenmesi; çocukların ve gençlerin aşıya erişiminde yaşanan ekonomik ve bölgesel eşitsizliklerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

İzzet AKBULUT
Burdur Milletvekili

GENEL GEREKÇE

İnsan Papilloma Virüsü (HPV), rahim ağzı kanseri başta olmak üzere anal, vulva, vajina, penis ve bazı baş-boyun kanserleriyle ilişkili yaygın bir enfeksiyondur. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), HPV aşılmasını rahim ağzı kanserinin ortadan kaldırılmasına yönelik küresel stratejinin temel unsurlarından biri olarak kabul etmekte; öncelikli hedef grup olarak 9-14 yaş arası kız çocuklarının aşılmasını önermektedir. Güncel DSÖ yaklaşımında bu yaş grubunda bir veya iki dozluk programlar uygulanabilmekte, bağışıklığı baskılanmış kişiler için ise ek dozlar önerilmektedir.

HPV aşısının dünyadaki kullanımı son yıllarda önemli ölçüde yaygınlaşmıştır. DSÖ verilerine göre 2025 yılı itibarıyla HPV aşısı 162 ülkenin ulusal bağışıklama programı veya bağışıklama hizmetleri kapsamında uygulanmaktadır. Buna karşın Türkiye’de 2026 yılı içinde yayımlanan resmî çocukluk dönemi aşı takvimi güncellemelerinde HPV aşısının rutin ulusal aşı takvimine dahil edildiğine ilişkin bir uygulama yer almamaktadır.

Bu durum, daha önce kamuoyuna yapılan açıklamalar nedeniyle ayrıca değerlendirilmelidir. Sağlık Bakanı tarafından Haziran 2025’te yapılan açıklamada HPV aşılama programının 2025 yılı sonunda başlatılacağı, 13 yaşındaki çocuklara ücretsiz HPV aşısı uygulanacağı ve 15 yaş üzerindeki kişilerin de talep etmeleri halinde aşılanabileceği belirtilmiştir. Ancak 1 Eylül 2026 itibarıyla güncellenen Ulusal Çocukluk Dönemi Aşılama Takvimi’nde suçiçeği aşısının ikinci dozuna ilişkin yeni düzenleme duyurulmuş olmasına rağmen HPV aşısının rutin takvime alındığına ilişkin bir düzenleme açıklanmamıştır. Kamuoyuna açıklanan HPV aşılama programının hangi aşamada olduğu, gecikme yaşanıp yaşanmadığı, hedef yaş grupları, doz şeması, tedarik ve finansman planının ne olduğu açıklığa kavuşturulmalıdır.

HPV’ye bağlı hastalıklarla mücadelede aşılama kadar düzenli tarama da önem taşımaktadır. Türkiye’de 30-65 yaş arasındaki kadınlara beş yılda bir HPV-DNA temelli rahim ağzı kanseri taraması; Aile Sağlığı Merkezleri, Toplum Sağlığı Merkezleri, Sağlıklı Hayat Merkezleri ve Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezlerinde ücretsiz olarak uygulanmaktadır. Bu tarama programı önemli bir koruyucu sağlık hizmeti olmakla birlikte, aşılama enfeksiyonun ve buna bağlı kanserlerin oluşmasını önlemeye yönelik birincil koruma; tarama ise kanser öncüsü değişikliklerin erken saptanmasına yönelik ikincil koruma niteliğindedir. Bu nedenle iki uygulamanın birbirinin alternatifi değil, tamamlayıcısı olarak ele alınması gerekmektedir.

HPV aşısının ulusal program dışında kalması, aşıya erişimin önemli ölçüde kişilerin ekonomik imkânlarına bağlı olmasına yol açmaktadır. Çocuklarını ve kendilerini HPV’ye karşı korumak isteyen yurttaşların aşırı kendi imkânlarıyla temin etmek zorunda kalması; koruyucu sağlık hizmetlerine erişimde gelir düzeyine bağlı farklılıklar oluşturabilmektedir. Özellikle birden fazla çocuğu bulunan aileler açısından aşının maliyeti erişilebilirliği daha da güçleştirebilmektedir. Bu nedenle aşının kamusal program kapsamında hangi yaş gruplarına, hangi doz şemasıyla ve hangi finansman modeliyle sunulacağının belirlenmesi önemlidir.

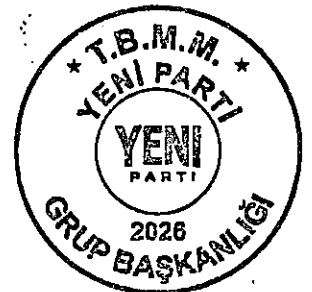
DSÖ’nün güncel verileri, HPV aşılama tek doz veya iki doz seçeneklerinin belirli yaş gruplarında kullanılabilmesinin program maliyetini ve uygulama yükünü azaltabilecek bir imkân sunduğunu göstermektedir. Bu gelişme, Türkiye bakımından da maliyet-etkililik analizlerinin güncel bilimsel verilerle yeniden yapılmasını; aşı tedariki, soğuk zincir, hedef nüfus, yıllık doz ihtiyacı ve kamu bütçesine etkisinin şeffaf biçimde ortaya konulmasını gerekli kılmaktadır.

HPV ile mücadele yalnızca kadın sağığı başlığı altında ele alınmamalıdır. HPV hem kadınlarda hem erkeklerde enfeksiyona ve çeşitli hastalıklara yol açabilmektedir. Bu nedenle ulusal aşılama programı oluşturulurken kız ve erkek çocukların kapsama alınmasının epidemiyolojik etkisi, toplumsal bağışıklığa katkısı, maliyet-etkililiğı ve uluslararası uygulamalar birlikte değerlendirilmelidir. Aynı zamanda aşı konusunda bilimsel ve anlaşılır kamu bilgilendirmesinin güçlendirilmesi, yanlış bilgilerin önlenmesi ve ailelerin aşıya ilişkin sorularına sağıık çalışanları aracılığıyla güvenilir yanıt verilmesi gerekmektedir.

Türkiye'nin rahim ağız kanserinin önlenmesine yönelik mevcut tarama altyapısı önemli bir kapasite oluşturmaktadır. Ancak koruyucu sağıık politikasının yalnızca hastalığı erken yakalamaya değıil, mümkün olduğı ölçüde hastalığın ortaya çıkmasını engellemeye de odaklanması gerekmektedir. HPV aşılamaının yaygınlaştırılması; uzun vadede kanser öncüsü lezyonların, kanser vakalarının, tanı ve tedavi süreçlerinin oluşturduğı sağıık yükünün azaltılmasına katkı sağlayabilecek bir halk sağıığı aracıdır.

Bu kapsamda; HPV'ye bağılı kanserlerin Türkiye'deki güncel hastalık yükünün ortaya çıkarılması, HPV aşısının ulusal aşı takvimine alınmasına ilişkin 2025 yılında kamuoyuna açıklanan programın neden ve hangi aşamada uygulanamadığının veya uygulama hazırlıklarının mevcut durumunun belirlenmesi, aşı tedarik ve finansman planının incelenmesi, kız ve erkek çocukları kapsayacak farklı aşılama modellerinin maliyet-etkililiğinin değerlendirilmesi, aşıya erişimdeki ekonomik ve bölgesel eşitsizliklerin araştırılması, HPV-DNA tarama programının sonuçlarının değerlendirilmesi ve aşılama-tarama-tedavi zincirini birlikte ele alan kalıcı bir ulusal politikanın oluşturulması amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM içtüzüğünün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

89. Sayılı Mec. Araş

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	BÖLGESİ	İMZA
Ali GÖLGEK	İstanbul	Ali Gölge
Sibel SUİCMEZ	Tobzon	S. SUICMEZ
Hava ÖZTÜRK	Bursa	Hava Öztürk
Hikmet Yalın HALICI	İsparta	Hikmet Yalın Halıcı
Şeref ARPAÇI	Düzce	Şeref Arpaç
Bilal BİLİCİ	Adana	Bilal Bilici
Av. Dr. M. İsmail A. MURKULU	Adana	Av. Dr. M. İsmail A. Murkulu
112 AŞ KARASU	Sivas Mu	112 AŞ Karasu
Ercim KARABÖZ	Aydın Mr.	Ercim Karaböz
Orhan SÜMER	Adana Mr.	Orhan Sümer
Ayhan BAKUR	Adana	Ayhan Bakur
Cemal ENGİNYURT	İstanbul	Cemal Enginyurt
Uğur Bayraktutan	Artvin Mr	Uğur Bayraktutan
Begüm KARABÖZ	İst. Mr.	Begüm Karaböz
Turan Tazem ÖZALP	İstanbul	Turan Tazem Özalp
Süleyman BİLİCİ	Aydın	Süleyman Bilici
Mustafa ERDEM	Antalya	Mustafa Erdem
Nehmet TAHTAŞIZ	Çorum Mr.	Nehmet Tahtaşız
Deniz YAVUZYILMAZ	Zonguldak Mr.	Deniz Yavuzyılmaz

